

Collegeagenda 2022 - 2026: Actief Noaberschap

THEMANOTITIE 2: AGRARISCHE SECTOR

WAT WILLEN WE BEREIKEN?

Ons buitengebied kan niet zonder boeren! Zij voorzien ons van voedsel, onderhouden de natuur en het (cultuur)landschap, leveren inkomsten en werkgelegenheid. Daarmee zijn onze boeren een belangrijke economische drager van het buitengebied en onmisbaar voor de leefbaarheid van ons platteland.

Door gerichte pilots en projecten willen we samen met onze boeren werken aan een gezonde en perspectiefvolle agrarische sector. We gaan aan de slag met de uitdagingen van het Nationaal Programma Landelijk Gebied en anticiperen op de mogelijkheden van het transitiefonds. Het eerste richtpunt is om met de ingediende pilot (aanvraag 28 miljoen) aan de slag te gaan. Daarnaast zullen we meerdere gebiedsprocessen opstarten en plannen uitwerken. Afhankelijk van deze processen zal een meerjarenbegroting worden opgesteld en als input richting PPLG ingediend worden. Op basis van verwachte uitdagingen en het belang van een

sterke agrarische sector zetten wij in op 300 miljoen vanuit het transitiefonds van maar liefst 25 miljard euro. Door een integrale gebiedsgerichte aanpak werken we aan de uitdagingen op het gebied van natuur, bodem, water en klimaat, met ruimte om te boeren, te werken en te wonen.

Kringlooplandbouw en zoeken naar verbreding (intensivering)

We willen agrariërs stimuleren en faciliteren om mogelijkheden en effecten voor aanpassingen voor een duurzame bedrijfsvoering uit te werken in bedrijfsplannen. Bijvoorbeeld door, waar dat past, over te gaan op andere types landbouw. Een andere kans ligt op het gebied van recreatie en (agro)toerisme. Dit speelt zich vaak af in hun directe werkgebied. We willen een 100-tal agrariërs faciliteren om plannen te maken gericht op een meerjarig toekomstperspectief.

Koolstof en bodem (nieuw)

In deelgebieden gaan we met boeren pilots (aantal van 3 pilots met een totale oppervlakte van 90 hectare in eerste instantie) opzetten gericht op het verbeteren van de bodemkwaliteit en het benutten van mogelijkheden om CO₂ vast te leggen.

Mono-mestvergisting (nieuw)

We willen onze boeren helpen om de kansen op

het gebied van mono-mestvergistings maximaal te benutten. We stimuleren de uitwerking van individuele bedrijfsscans en het opzetten van samenwerkingen richting “biogashubs”. Het realiseren van mono-mestvergistings kan bijdragen aan het verdienmodel voor de boeren, betekent een impuls voor de productie van groen gas en vermindert de uitstoot van stikstof en methaan. We zetten in op het realiseren in 2023 van 2 hubs.

Kavelruil en Gebiedsgerichte aanpak (intensivering)

Vooraf voor onze melkveehouderij is een optimale verkaveling essentieel. Door de inzet van een vaste kavelruilcommissie en kavelruilcoördinator werken we samen met grondeigenaren aan ruilplannen. Met als doel: meer koeien in de wei en minder landbouwverkeer op onze plattelandswegen. We werken aan het jaarlijks ruilen van 50 hectare

Via het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) wordt er de komende jaren gewerkt aan de uitdagingen op het gebied van natuur, klimaat, bodem, water en het perspectief van de landbouw. Het gebiedsgericht, integraal en van onderop werken, is daarbij een belangrijke basis. We willen hier een actieve rol in spelen en werken

in de verschillende deelgebieden samen met boeren, inwoners en overige partners een gerichte agenda uit. We grijpen daarbij de mogelijkheden aan om gebiedsprocessen te starten met voldoende financiële middelen waarmee we bijvoorbeeld langjarige afspraken kunnen maken voor het leveren van maatschappelijke diensten. Daarmee werken we aan een goed verdienmodel voor de boer, geven we een impuls aan het werken aan biodiversiteit en de basiskwaliteit voor lucht, natuur, bodem en water.

Toekomst Gerichte Erven en ontwikkelafels (intensivering)

Het contact met onze agrariërs en inwoners is essentieel. Via informatieavonden, ontwikkelafels en keukentafelgesprekken streven we naar korte en laagdrempelige lijnen. Voor persoonlijke gesprekken kunnen ondernemers en inwoners gebruik maken van onze erfcoaches. We stellen een visie voor Landbouw Hof van Twente 2035 op.

LEADER (nieuwe visie)

Ook gaan we door met de LEADER-aanpak. LEADER is een Europees subsidieprogramma, waarmee we samenwerking en innovatie van onderop stimuleren en de leefbaarheid en de economie op het platteland versterken en verder ontwikkelen. Wij stellen een

nieuwe Lokale Ontwikkel Strategie (LOS) op en stellen we voor de nieuwe periode een Lokale Actie Groep (LAG) samen.

Coaching/begeleiding en Platform Stil Leed (Intensivering)

Er komt veel op de agrariërs af. Agrariërs en andere bewoners zijn vaak harde werkers, die hun problemen oplossen door nog een tandje bij te zetten. Ze zijn gewend hun eigen problemen op te lossen en vinden het lastig om daarbij anderen in te schakelen. We willen voorkomen dat de controle er niet meer is en er ernstige sociale, psychische en financiële problemen ontstaan. We willen oog houden voor de mens en de agrariërs en de gezinnen tijdig bijstaan. Via het Platform Stil Leed werken we aan een tijdige signalering en passende hulpverlening. Indien nodig en gewenst zetten we passende coaching en begeleiding in. Op basis van de ervaringen in de afgelopen jaren gaan we uit van coaching 10 trajecten.

Mineral Valley en samenwerkingen (Intensivering)

In Twente hebben we de afgelopen jaren Mineral Valley opgezet. Via deze organisatie, waar o.a. Twentse gemeenten, waterschap en LTO aan verbonden zijn, werken we binnen de regio samen

aan vernieuwing en innovatie van de landbouw. Door Mineral Valley is een versnellingsagenda uitgewerkt die ook nauw aansluit op het Nationaal Programma Landelijk Gebied. Onze inzet is dat onze ondernemers maximaal aangehaakt zijn en worden bij de pilots en/of projecten. Naast Mineral Valley werken we ook regionaal samen via de Gebiedsgerichte Aanpak ZuidOostTwente en de Groene Metropool Twente. Het doel is om te zorgen voor maximale kennisuitwisseling en samenwerking op het gebied van het “ophalen” financiële middelen, het ontwikkelen en organiseren van gebiedsfondsen.

PR & Communicatie (Intensivering)

Het contact en de uitwisseling van kennis en informatie is een essentieel onderdeel. Zonder contact geen samenwerking en zonder samenwerking geen resultaat! Via netwerkbijeenkomsten, een nieuwsbrief en persberichten zorgen we ervoor dat we elkaar ontmoeten, informeren en inspireren. Ook steken we in op educatie en imago door het vertellen van de vele “best practices” uit Hof van Twente.

WAT GAAN WE DAARVOOR DOEN?

2023:

Beleid (Nieuw en intensivering)

KGO-beleid "Grond voor gebruik":

In 2015 heeft de gemeenteraad voor het landelijk gebied de beleidsnota "KGO, grond voor gebruik" vastgesteld. Hierin worden mogelijkheden geboden voor erven in het buitengebied en daar is veel gebruik van gemaakt om erven toekomstbestendig te transformeren, bijvoorbeeld Rood voor Rood (sloopvouchers) en het herbestemmen en behoud van karakteristieke panden. Eind 2022/ begin 2023 wordt de afgelopen periode geëvalueerd door de gemeenteraad en wordt een voorstel behandeld voor actualisatie/verruiming van het beleid voor een nieuwe periode. In 2023 monitoren we de praktische uitwerking.

Gebiedsgerichte agenda's opmaken:
Het Provinciaal Programma Landelijk Gebied moet op 1 juli 2023 klaar zijn. Op deelgebiedsniveau willen we met de grondgebruikers in het landelijk gebied een agenda opmaken met gebiedsprocessen (begroting) indienen. Daarnaast werken we aan een visie Landbouw Hof van Twente 2035 die we in 2023 gaan presenteren.

Projecten (nieuw en intensivering)

LEADER:

Als gemeente zijn we namens het LEADER-gebied Zuidwest-Twente penvoerder. In 2023 dienen wij een subsidie aanvraag in voor de nieuwe LEADER-periode 2022-2027. Als basis voor de aanvraag stellen wij een nieuwe Lokale Ontwikkel Strategie (LOS) op en stellen we voor de nieuwe periode een Lokale Actie Groep (LAG) samen. Doel van LEADER is om de leefbaarheid op het platteland te behouden en te vergroten.

Vrijwillige kavelruil

Het lopende kavelruilproject Markelo-Noord ronden we eind 2023 af. Op basis van uitgevoerde inventarisatie en wenszitting zal er nog één ruilplan gerealiseerd worden.

Ondersteuning, participatie en communicatie (nieuw en intensivering)

Inzetten van erfcoaches

In 2023 zijn de erfcoaches actief in het landelijk gebied. Aan de keukentafel wordt gesproken met erfeigenaren over toekomstbestendige plannen en de bedrijfsvoering. Opdrachtgever van de erfcoaches is de provincie Overijssel vanuit het programma “toekomstgerichte erven”. We hebben een tweewekelijks overleg met de erfcoaches over de vervolgacties. We dragen hier voor 2023 aan bij, dit is een solidariteitsbijdrage die alle gemeenten in Overijssel betalen voor het project.

Bedrijfsplannen en bedrijfsscans

Voor agrariërs die ideeën en/of plannen willen uitwerken via een bedrijfsplan of scan stellen we een subsidieregeling op. Dit kunnen bijvoorbeeld plannen zijn gericht op het doorontwikkelen en verduurzamen van de huidige bedrijfsvoering, plannen gericht op het vertalen van kringlooplandbouw op het eigen bedrijf,

mestvergisting en/of CO2 vastlegging. In 2023 streven we naar 20 à 25 plannen.

Twee keer per kwartaal hebben we ruimte voor een ontwikkelingstafel. Dit middel kunnen we bij een groter of complexer initiatief toepassen. Hierbij sluiten partijen als de initiatiefnemer zelf, de provincie, waterschap, landschapsarchitect en externe adviseurs aan.

Communicatie over wat er speelt, regelingen en mogelijkheden delen we met onze inwoners tijdens Netwerk- en kennisbijeenkomsten. We organiseren deze het komend jaar over een aantal actuele thema's voor het landelijk gebied.

Ook willen we mini-documentaires maken over de volle breedte van de agrarische sector in Hof van Twente. We gaan vooralsnog uit van vier documentaires in 2023.

We stellen per kwartaal een nieuwsbrief op die we delen met de belangstellenden. Per kwartaal delen we informatie over actuele onderwerpen en ontwikkelingen in het buitengebied.

Na 2023:

Projecten (nieuw en intensivering)

In onze gemeente gaan we aan de slag met 10 à 12 gebiedsprocessen ter uitvoering van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). In deze processen gaan we gebiedsgericht aan de slag met de uitdagingen op het gebied van natuur, bodem, klimaat en water.

Samen met onze vaste kavelruilcommissie en de kavelruilcoördinator organiseren we wenszittingen en stellen we op basis van verkavelingsanalyse nieuwe kavelruilprojecten en ruilplannen op. Het doel is om structureel 1 à 2 ruilplannen per jaar te realiseren en gemiddeld 50 hectare te ruilen.

We werken aan de doelen die we in de LOS (Lokale Ontwikkel Strategie) hebben opgeschreven. Het doel is om 10 à 15 LEADER-projecten in deze periode te realiseren.

Via Mineral Valley, de Groene Metropool Twente en Twenteboard werken we structureel aan kennisuitwisseling en projecten. Daarbij anticiperen we maximaal aan mogelijkheden middelen vanuit onder andere het transitiefonds, de

versnellingsagenda, regiodeals en EU-fondsen.

Ondersteuning, participatie en communicatie (nieuw en intensivering)

De erfcoaches blijven actief in het landelijk gebied om keukentafelgesprekken te voeren.

We reserveren ruimte voor 75 tot 100 deelnemers die kunnen werken aan een bedrijfsplan. Daarnaast streven we er naar om in een drietal gebieden met meerdere agrariërs een CO2-pilot op te zetten.

We faciliteren het Platform Stil Leed en zetten in hiervoor € 50.000 in. Hiermee bieden we hulp en coaching van knelgevallen.

We organiseren netwerk- en kennisbijeenkomsten. Het doel is om structureel 2 tot 4 kennis en/of netwerkbijeenkomst te organiseren.

We willen de verhalen van agrariërs blijven delen in de vorm van mini-documentaires of alternatief daarop doorzetten. Dit om verhalen te blijven delen voor onderlinge inspiratie, educatie en marketing.

WAT MAG DIT KOSTEN?

2023:

- **250.000 euro (*)**

Na 2023:

- **1.000.000 euro (*)(**)**

() De middelen worden zoveel mogelijk ingezet als cofinanciering en als investering om te komen tot gebiedsfondsen waardoor er meerjarig perspectief is voor de landbouwbedrijven.*

(**) De totale inzet bedraagt € 1.250.000,- euro. Naast de 1 miljoen euro zetten we het nog beschikbare restbudget Plattelandsontwikkeling a €250.000,- in.

2023:	
Kringloop landbouw en verbreding	€ 20.000,-
Koolstof en bodem	€ 20.000,-
Mono-mestvergisting	€ 40.000,-
Kavelruil en gebiedsgerichte aanpak	€ 40.000,-
Toekomst gerichte erven en ontwikkeltafels	€ 40.000,-
LEADER	€ 25.000
Coaching/ begeleiding en platform Stilleed	€ 12.500
Mineral Valley en samenwerking	€ 10.000
PR & Communicatie	€ 7.500
Regisseur gezonde leefomgeving	€ 35.000
Totaal	€ 250.000

Na 2023:	
Kringloop landbouw en verbreding	€ 65.000,-
Koolstof en bodem	€ 60.000,-
Mono-mestvergisting	€ 125.000,-
Kavelruil en gebiedsgerichte aanpak	€ 175.000,-
Toekomst gerichte erven en ontwikkeltafels	€ 160.000,-
LEADER	€ 175.000
Coaching/ begeleiding en platform Stilleed	€ 37.500
Mineral Valley en samenwerking	€ 30.000
PR & Communicatie	€ 22.500
Regisseur gezonde leefomgeving	€ 50.000
Totaal	€ 1.000.000

